

معلم (شاعر) آل احمد (نویسنده) امیر حسین فردی (نویسنده) ابوالفضل عالی (گرافیست) شهید رسول کلامه نازم (عکاس) صفار زاده (نویسنده) حمید سبزواری (شاعر) مهرداد اوستا (شاعر) نصرالله مردانی (شاعر) سودنجمی شاهنشاکی گزک (گرافیست) حبیب‌الله معلمی (شاعر) علیرضا قزوین (شاعر) محمدعلی گودینی (نویسنده) علی محمد مومنی (شاعر) اکبر محرابی (نویسنده) محمد مهدی سیار (شاعر) سمین‌دخت وجدی (شاعر) صحفه ۷

معلم (شاعر) آل احمد (نویسنده) امیر حسین فردی (نویسنده) ابوالفضل عالی (گرافیست) شهید رسول کلامه نازم (عکاس) صفار زاده (نویسنده) حمید سبزواری (شاعر) مهرداد اوستا (شاعر) نصرالله مردانی (شاعر) سودنجمی شاهنشاکی گزک (گرافیست) حبیب‌الله معلمی (شاعر) علیرضا قزوین (شاعر) محمدعلی گودینی (نویسنده) علی محمد مومنی (شاعر) اکبر محرابی (نویسنده) محمد مهدی سیار (شاعر) سمین‌دخت وجدی (شاعر) صحفه ۷

کتابستان

معرفی رمان «دشت‌های سوزان» مارماهی انگلیسی در خاک خوزستان

محمد صادق عزیززاده

کشتی در خرمشهر لنگر انداخته بود. مسافران در حال پیاده شدن بودند. ویلسون به بدرقه‌ی مستر جونز آمده بود. در کنار بندر هم ناظر و مساعد در انتظار سیدمحمد بودند. ویلسون، سیدمحمد را که دید به جونز گفت: «بیا تا با یک آدم جالب آشنا شوی». به سمت سید رفت: «سلام بر سیدمحمد!» ناظر مراقب بود که ویلسون بیش از حد به او نزدیک نشود. سید جواب داد: «سلام علیکم مستر ویلسون!» ویلسون جونز را معرفی کرد: «با مستر جونز، نماینده رسمی مستر دارسی آشنا شوید!» سید به ویلسون گفت: «تا الان خیال می‌کردم شما نماینده تام‌الاکسپایر بریتانیا هستید!» ویلسون گفت: «من نماینده نظامی بریتانیای کبیر هستم!» سید از جونز پرسید: «و شما حتماً نماینده سیاسی؟! ویلسون گفت: «ایشان فارسی بلد نمی‌نشنند!» سید نیشخند زد: «عجایب است! یک انگلیسی دیدم که فارسی نمی‌دانده!» ویلسون برای جونز ترجمه کرد. سید گفت: «همین تعداد از شما که فارسی بلدند برای همه ایران بله همه بلاد اسلام کفایت می‌کند!» ویلسون جا خورد؛ جونز متوجه فضای سنگین جمع شد و منتظر و انگش ویلسون ماند. ویلسون مکثی کرد و گفت: «کاش می‌دانستم جطور می‌توانم دل شما را به دست بیاورم. اهمیت دوستی با شما برای من به اندازه اهمیت اکتشاف نفت در ایران است!» بو کشیدن خاک خوزستان برای نفت

رمان «دشت‌های سوزان» صادق گرمیار، دست مخاطب را می‌گیرد و او را به خوزستان اواخر قاجار می‌برد و شیخ خزعل و برادرش مرغل، پدش هم جنگ جهانی اول و آبهای گل‌آلودی که به جوی مردم این دیار رفته و انگلیسی‌هایی که بی‌مهی خود بودند، انگلیسی‌هایی که افتاده بودند به جان خاک خوزستان برای اکتشاف نفت، دستگا‌های حفاری‌شان مثل گرم خاکی افتاده بودند به جان هویزه و خرمشهر و مسجد سلیمان. روی همین حساب می‌توان «دشت‌های سوزان» را ادای دین گرمیار دانست به بخشی از تاریخ پُر درد مردم این دیار و رنجی که از دشنة استعمار بر گردنشان نشسته

رمان از اواخر دوران سلطنت ناصرالدین شاه شروع می‌شود و در گذشت شیخ جابر، بزرگ و شیخ‌المشایخ عربستان عمج (خوزستان)، از جابر سه پسر بر جای می‌ماند. محمد و خزعل و مَزعل مَزعل رزای شیخ‌المشایخی خوزستان را بر تن می‌کند. خط اصلی داستان تقریباً از همین نقطه آغاز می‌شود. اختلاف خون باور در از یک سو و روابط خزعل با انگلیسی‌ها و موش‌هایی که بریتانیایی‌های برای منابع خود می‌دانند تا سوزی دیگر و عدم هم‌راهی برخی از طوایف خوزستان از سوی سید، اصلاح ملثلی را می‌سازند که داستان دشت‌های سوزان در آن پیش می‌رود. رمان دارای ریتم و سرعت خوبی است. چندان هم درگیر قید و بندهای فرآیندهای ذهنی مافی شخصیت‌ها نیست و قصه خود را پیش می‌برد. نویسنده با شناخت خوبی که از فرهنگ و مردم خوزستان کسب کرده، آرام آرام داستان خود را پیش می‌برد و شخصیت‌ها را به خط اصلی رمان، وارد یا از آن خارج می‌کند. گرمیار تلاش کرده تا ضمن پایبند بودن به قصه‌گوئی، نگاهی هم به استنادات تاریخی داشته باشد تا روایت داستانی او از حقیقت فاصله نگیرد. چاپ اول «دشت‌های سوزان»، چهار سال قبل در ۲۴۲ صفحه و قیمت ۸۵۰۰ تومان به همت نشر نیستان راهی بازار کتاب شده است.

در بین شاعران جوان می‌کنند و به عضویت خود در می‌آیند. این شاعران جوان از یک سال خدمات آموزشی شهرستان ادب استفاده می‌کنند که بخشی از این خدمات اردوهای چند روزه شهرستان ادب با حضور بسیاری از استادان شناخته شده در سطح کشور است. بخشی دیگر سیر

به تحقیق ادبیات انقلاب اسلامی را بررسی کنیم در حوزه‌های فنی آن مقدار نوگرایی که در ادبیات انقلاب اسلامی رخ داده در هیچ یک از جریان‌های روشنفکری و غرب‌گرا اتفاق نیفتاده است. در حالی که آنها مدعی نوگرایی هستند و ادعا می‌کنند که ادبیات انقلاب اسلامی بازگشت به سنت

می‌توان او را «فرزند زمان خود» دانست. او در عرصه شاعری و خاصه در رباعی خوش درخشید و با هوشمندی و بیست‌ها بالا مسایل مختلف جهان اسلام را در اشعارش آورد. «از شرم برادرم» اولین مجموعه این شاعر شیرازی است که در حوزه دفاع مقدس سروده شده است. همچنین مجموعه «پاییز بهاری‌ست که عاشق شده است»؛ «کتاب از آخر مجلس» از این شاعر نام آشناست. گفت و گوی کیهان را با میلاد عرفان پور درباره شعر انقلاب می‌خوانید.

تعریف شما از شعر انقلاب چیست؟
تعاریف مختلفی از شعر انقلاب داده شده. هر یک از تعریف‌ها از نگاه خاصی به پسوند انقلاب اسلامی نگاه کرده‌اند. ادبیات انقلاب دستگاه به طور خاص شعر انقلاب از نظر گاه‌های مختلف با دیدگاه‌ها و نظرها کنن.

در یک دیدگاه ادبیات و شعر انقلاب را شعری می‌دانند که درباره واقعه انقلاب و حواشی آن سروده شده باشد و آن را موضوعی تاریخی تلقی می‌کنند. در جریان دیگر، شعر انقلاب را شعر دین انقلاب اسلامی - یعنی هر شعری که پس از سال ۵۷ سرده شده - می‌دانند. در حقیقت جریان اول تعریف درستی از شعر انقلاب ارائه نمی‌دهد چون

پسوند انقلاب اسلامی مرتبط با نهضت انقلاب اسلامی است و فرهنگ انقلاب را مد نظر دارد. فرهنگ انقلاب صرفاً یک واقعه تاریخی نیست بلکه جریانی است که ادامه دارد و تبدیل به یک گفتن‌شده است لذا شعر انقلاب را نمی‌توان مختص به یک رویداد تاریخی تلقی کرد. به تعریف دوم هم می‌توان ایراداتی گرفت چون شعر انقلاب را صرفاً مختص دوران انقلاب اسلامی می‌داند در حالی که از دوران انقلاب سی و چند سال گذشته شاعری داشته‌یم که منسوب به این دوران و در این دوران به اوج رسیدند اما شعر علیه اهداف و آرمان‌های انقلاب و مسلمان با اهداف مسیر انقلاب نبوده‌اند لذا با این تعریف تناقض دارد.

تعریف دقیق شعر انقلاب؟
تعریف دقیق شعر انقلاب اسلامی این است که شعری که در راستای آرمان‌ها و در ذیل گفتن انقلاب اسلامی سروده شده، شعر انقلاب نام دارد؛ امکان دارد این شاعر از قالب عاشقانه، اجتماعی، سیاسی و جهانی سروده شده باشد اما مهم این است که شاعر انقلاب در همه موضوعات و ساحت‌های وفاداری خودش را به آرمان‌های انقلاب و پایبندی خودش را به چارچوب انقلاب نشان دهد. بنابراین از آرمان‌های انقلاب تخطی نمی‌کند حتی اگر شاعر انقلاب شعرعاشقانه‌ای بگوید؛ عاشقانه نجیبی می‌گوید که مخاطب با خواندن آن متوجه می‌شود این شعر از یک شاعر محدد سر زده است.

در حال حاضر شعر انقلاب از چه جایگاهی برخوردار است؟
شعر انقلاب نه از سال ۵۷ بلکه از سال‌های قبل از آن آغاز شد. شروع مبارزات برای تحولات سیاسی و فرهنگی در ایران و نهضت فرهنگی ایران شعر انقلاب آغاز شده است. اما به طور مشخص شعر بعد از انقلاب برای پیروزی انقلاب سروده شد، عنوان شعر انقلاب اسلامی را سر زبان‌ها انداخته، در محافل و کتاب‌های پژوهشی به این عنوان توجه شده البته بیش از توجه به این عنوان کم لطفی شده است. سال‌های اولیه هجده جریانی‌های مختلف به عنوان انقلاب اسلامی به اندازه‌ای زیاد بود که بسیاری از شاعران معتقد به این فرهنگ و جرات نمی‌توانستند عنوان شعر و ادبیات انقلاب اسلامی را در سر زبان و یا در مقالاتشان بیاورند. در ادامه می‌گویم که به جرات می‌توانم بگویم که در درستی ادبیات انقلاب اسلامی را مطالعه هم نکرده‌اند. اگر بخواهیم

گفت و گو با شاعر انقلاب؛ میلاد عرفان پور

ادبیات انقلاب متحول کننده فرهنگ است

بیلابریکی

مطالعاتی که شاعران جوان از کتب ادبی و فنی انجام می‌دهند. «فرزند زمان خود بودن چه حال و هوایی گفته شده؟ این رباعی و چند رباعی دیگر ۲۵ فروردین ۸۷ برای برداران خوسهران شهیدم در واقعه بمب‌گذاری حسینییه رهپویان وصال شیراز گفتم. در این حادثه با انفجار بمب در انتهای حسینییه ۱۴ نفر به شهادت رسیدند. این رباعی‌ها پیامک و سینه به سینه منتقل شد و نیز یادم هست بر سر مزار شهدا نوشته می‌شد. شنیدم حضرت آقا-روحی قندها- این رباعی را زبر عکس شهیدی در دیدار با خانواده شهیدا خوانده‌اند و متأثر شده‌اند. بی‌شک این تاثیر از طینت پاک شهدا ناشی شده و نه ذوق و لیاقت بنده کمترین.

درباره کتاب «از آخر مجلس» بگویید؟
این کتاب شعرهایی با محوریت انقلاب و شهدای انقلاب اسلامی است که انتشارات شهرستان ادب منتشر کرده است.

پشتکار و ادامه راه شاعران توسط شاعران جوان و نسل‌های بعد این فرهنگ جلا افتاده و این واژه در لغت نامه ادبیات ایران قابل احترام است؛ حتی از طرف جریان‌هایی که خیلی اعتقادی به این واژه نداشتند. به خصوص در این دهه اخیر و در این چند سال عنوان ادبیات انقلاب اسلامی بیش از پیش تکرار می‌شود و مورد توجه و استناد قرار می‌گیرد. از جمله؛ همایش‌های بزرگ و دوره‌های آموزشی بسیاری با عنوان ادبیات و شعر انقلاب اسلامی برگزار می‌کنیم. همه این موارد به همت شاعران بزرگ انقلاب است که این جرات را ایجاد کردند تا ادبیات انقلاب را با این‌ عنوان و بدون نقاب و سانسور مطرح کنند و به عنوان جریانی پاک و روشن و حیاتی به ادبیات جهان و ایران معرفی کنند.

سه دهه ادبیات انقلاب و به خصوص شعر انقلاب را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
با گذشت بیش از سه دهه ادبیات انقلاب اسلامی شاهد شکوفایی این ادبیات هستیم. جریان شعری شهرستان ادب که به شاعران انقلاب راه دور هم جمع کرده است. چه تأثیری در جریان شعری انقلاب دارد؟

خلأ موجود در فضای ادبی انقلاب اسلامی و به خصوص دهه ۷۰ و ۸۰ به جایی رسید که انسجام حتی میان شاعران انقلاب کم بود و مخفل و محل رشد برای شاعران جوان انقلاب اسلامی نبود و جایی که شاعران جوان و نوجوان بتوانند برای ادامه راه به آن دل ببندند. شاعران بی‌جهت نیست که ملقب به موفقیات به صورت جریانی بود جداگانه فعالیت می‌کردند و محل و محلی برای همشنینی و مصاحبت و زمان که افزایش نداشتند. در این زمان که تولید ادبی دچار فطرتی شده بود و تولید ادبی در زمینه انقلاب اسلامی درست حمایت نمی‌شد؛ به همت دوست عزیزم آقای علی محمد مودب و موسسه شهرستان ادب راه اندازی کردیم تا ادبیات انقلاب اسلامی در این حوزه به فعالیت

معرفی کتاب «ردپای رویاه؛ مأموران MI6 در ایران»

ایران شناس یا مأمور MI6

پروین نخعی مقدم است. «ماه هزار تکه» روایتی متفاوت از سرگذشت شهید رجایی است. و کتاب «مأمور خدا» داستانی از شکست عملیات پنجه عقاب در محرابی طپس است. از خصوصیات مشترک آثار نخعی مقدم می‌توان به این موارد اشاره کرد: جنبه سیاسی- تاریخی موضوعات؛ بهره‌مندی از شخصیت‌های واقعی؛ اجتناب از حاشیه روی برداختن به اصل قضایا و از همه مهم‌تر بکارگیری رسالت ادبی در جهت تاریخ گواهِ وظلومیت ملت ایران است. در چنانچه در ابتدای کتاب «رد پای رویاه، مأموران MI6 در ایران» با نوشته زیبایی از پروین نخعی مقدم مواجه می‌شویم که آن را با هم زمزمه می‌کنیم:

تقدیم به مدافعان حرم
تاریخ گناه مظلومیت می‌ست، ما که هر روز به جرم ایستادن پای انقلاب حضرت روح‌الله به مسلخ برده می‌شویم. و انگار چنگال پلید استعمار انگلستان و آمریکا تا کتک گل‌های این باغ را نیچند، دست بردار نیست؛ سرزمین شام یکبار دیگر به آتش آواره شد. «مدافعان حرم» تقدیم به سردار اسماعیل کیهان با شمارگان ۱۱۰۰ نسخه، در قطعی رفقی در ۱۰۷ صفحه و بهای ۱۰۰۰۰ ریال روانه بازار نشر کرده است. «ماه هزار تکه» و «مأمور خدا» از آثار و تألیفات دیگر

سابقه ننگین دولت انگلستان در کشور ما سرشار از کسب امتیازها، انجام کودتاهای استعماری، تحمیل قرارداده‌ها و از همه مهم‌تر سودای استعمارگری است. بی‌جهت نیست که ملقب به روایه پیر است.

در زمان حکومت منفور رضاشاه، روابط گسترده‌ای با دولت آلمان برقرار شد، نیروهای متخصص از جمله مهندسان و تکنسین‌های آلمانی در کشور حضور پیدا کردند و این مسئله باب میل انگلستان و روسیه نبود از این رو به رضاشاه هشدارهایی داده شد. اما شاه ایران به کار انگلستان می‌آمد، داشت و نیز بر رجال سیاسی آن دوران چون هژیر، مورخ‌الدوله سپهر و ملک مدنی و... نفوذ داشت. در جریان جنگ در ایران، سرویس جاسوسی انگلیس با اطلاعاتی که از فعالیت جاسوسان آلمانی در ایران بدست آورده بود، تصمیم گرفت که از اطلاعات و تجربیات لمبتون در دستگیری آنها استفاده کند. از آن پس لمبتون فعالیت گسترده‌ای را با توجه به آشنایی‌اش با شهرها و روستاهای ایران علیه جاسوس آلمانی آغاز کرد. به همین واسطه توانست وسایل دستگیری و خنثی کردن فعالیت‌های جاسوسان آلمانی را فراهم کند. یکی از نقشه‌های مهم با ایجاد تشکیل در سازمان مجزه جاسوسی در ایران توسط سیاسی، ارتزاق‌باز مجزه جاسوسی در ایران بود. در ضمن فعالیت رقبای سیاسی خود را خنثی سازد. ریاست سازمان ضد اطلاعات را سرهنگی به نام کلنل اسپینسر و ریاست خانه پیروز به میس آنه لمبتون واگذار شد. لمبتون فارغ‌التحصیل رشته زبانهای رومیجه عجیب و تلاش این

سجاد خالقی: «بسیوننده برزیده جشنواره داستان انقلاب در دستای کوتاه هر مگ کودک سووری در آبهای آزاد برای رهایی از چنگال تورم‌پرور پراخته همه جمع شده بودند، عکاس‌ها، نقاش‌ها، نویسنده‌ها و سیاست مدارها هم. کدام باب یک زمت خاص رفیق. نفر اول که کارش تمام شد یک نویسنده شکم گنده و مو مشکی با قلم قرمز بر رنگ بود، اقتدر سلول خاکستری سوزاند و اقتدر نور زد و با جسد سه ساله خودش ذات پنداری کرد که عرقش در آمد و بالاخره داستانش را از روی جسد پرسک نوشت بعد ربه‌ها را با آسودگی پر از هوای دریا کرد و داستان را به بقیه نشان داد. یک نفر نویسنده مو بورف گبلند که نتوانست بود چیزی سرهم کند عصبانی داستان را خواند نقاشش را تکان داد و گفت: شخصیت خوبی ساخته‌ای هنوز قلمت ضعیف است رفیق.

پیش از اینکه نویسنده شکم گنده مو مشکی عصبانی بشود و جواب بدهد، یک ساحل گناشت تا تصویر جسد پرسک را بکشد و عمق ناراحتی‌اش را نشان بدهد و بنواند یک نمایشگاه خوب برای کودکان بزند، هنوز نفس اول نقاشانه‌اش را مامی‌خوار تمام حواس نقاشانه‌اش را برده بود، سیاست مدار حتی از نویسنده‌ها هم خواست توصیفش کنند تا در تبلیغات انتخابات استفاده کند اما آنها هم مشغول نقد داستان بودند شکم گنده بودند و سر هم داد می‌کشیدند. سیاست مدار خسته شد رهش را آکشد و رفت، پیکر بی‌جان کودک همانطور آرام و تنها افتاده بود کنار موجه‌ا.

هر ده‌های که می‌گذرد ادبیات انقلاب رشد بیشتری داشته و طیف گسترده تری از شاعران از این ادبیات استقبال کردند و به همین حد الپی این رشد هر روز ما را امیدوار می‌کند که افق‌های نویی به روی ادبیات ایران گشوده شود. چون انقلاب اسلامی خودش یک اتفاق خلاقانه در تاریخ سیاسی و فرهنگی جهان و ذات این پدیده خلایقت است. ادبیات انقلاب اسلامی هم ذات آن همان خلایقت و نوگرایی و تحول و تولد دوباره است و روز به روز این شاخصه‌ها در ادبیات ما بیشتر می‌شود. در واقع می‌توان به ادبیات انقلاب اسلامی به عنوان عنصر متحول کننده بگوید؛ عاشقانه نجیبی می‌گوید که مخاطب با خواندن آن متوجه می‌شود این شعر از یک شاعر محدد سر زده است.

بیلابریکی
پاییز، بهار بر سر تک عاقبت شده است

خودش ادامه دهد تا خالیگاه‌های ادبی را پر کنیم که از جمله بیروسازی برای این ادبیات است. بعضی از برنامه شهرستان ادب برای شاعران جوان چیست؟

توجه و آموزش شاعران جوان متأسفانه مغفول مانده بود. بنابراین در جریان دوره‌ها و کنگره‌ها و برنامه‌هایی که صرفاً از میوه‌های رسیده ادبیات برداشت می‌کنند ما به اندازه‌ای زیاد بود که بسیاری جدی آموزش‌های برای نیروهای ادبی داشته باشیم. مهم‌ترین کار در این چهارپنج سال برگزاری و تأسیس کارگاه‌های آموزشی شعر شاعران جوان انقلاب اسلامی با عنوان «آفتاب‌گردان‌ها» بود. در این دوره‌ها هر سال استعدادیابی

بسیاری از متفکرین و منتقدین که بر این‌س جریان انقلاب اسلامی نقد می‌نویسند و این عنوان را کتمان می‌کنند، به جرات می‌توانم بگویم که در درستی ادبیات انقلاب اسلامی را مطالعه هم نکرده‌اند. اگر بخواهیم

